

בבית המשפט העליון-
בע"מ 4434/21

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

-
המבקשת: פלונית

נ ג ד

המשיב: פלוני

בקשת רשות לערער על פסק הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים ו' פלאוט, י' טויסטר-ישראלי וצ' ויצמן) בעמ"ש 19292-11-20 מיום 23.5.2021

בשם המבקשת: עו"ד רוברט ליכט-פטרן

החלטה

1. המבקשת והמשיב (להלן ביחד: ההורים) חתמו ביום 25.6.2013 על "הסכם להורות משותפת" (להלן: הסכם ההורות או ההסכם) לאחר שהחליטו להביא יחדיו ילדים לעולם. במסגרת ההסכם נקבע, בין היתר, כי עד גיל שנתיים יהיו הילדים המשותפים במשמורת האם, ולאחר מכן יעברו בתהליך הדרגתי למשמורת משותפת של ההורים. עוד נקבע כי רק ההורים ובת הזוג דאז של המבקשת (להלן: בת הזוג או בת הזוג לשעבר) יהיו רשאים [...] לקבל החלטות לגבי הילדים המשותפים ולקבוע את מסגרות חייהם" (עמ' 2 להסכם). ביום 12.10.2013 בית המשפט לענייני משפחה בפתח תקווה (כב' סגנית הנשיאה ר' מקייס) נתן תוקף של פסק דין להסכם באופן חלקי, תוך שהובהר כי מרביתו בגדר "הצהרת כוונות" וכן כי נושא המשמורת בהסכם כפוף לשיקול דעתו של בית המשפט. לצדדים נולדו שני ילדים באמצעות הפריה חוץ גופית, כיום בן 7 ובת 5 (להלן: הקטינים).

2. ביום 8.1.2017, הגיש המשיב את התביעה שבמוקד בקשה זו ובגדרה עתר למשמורת בלעדית על הקטינים, ולחלופין

למשמורת משותפת עם המבקשת (להלן: תביעת המשיב). חודשים ספורים לאחר מכן, ביום 4.5.2017, הגישו המבקשת ובת הזוג תביעה למתן צו הורות פסיקתי שיכיר בבת הזוג כאמם של הקטינים ולחלופין למינויה לאפוטרופסית נוספת לקטינים. בית המשפט לענייני משפחה (כב' השופטת מ' אליהו) דחה ביום 29.8.2018 את תביעתן, וביום 22.10.2019 דחה בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט צ' ויצמן) את ערעורן על פסק הדין, תוך שנקבע כי ההכרעה בסוגיות ההכרה בהורה שלישי ומינוי אפוטרופוס שלישי לילד אשר לו שני אפוטרופסים טבעיים היא עניין המסור למחוקק (פסקי הדין מימים 29.8.2018 ו-22.10.2019 יכוננו יחד להלן: פסקי הדין בעניין מעמדה של בת הזוג). על פסק דינו של בית המשפט המחוזי לא הוגשה בקשת רשות ערעור.

3. במסגרת בירור תביעת המשיב, הוגשו מספר תסקירים מטעם עובדת סוציאלית לסדרי דין (להלן: העו"ס). ביום 4.5.2017 הוגש תסקיר ראשון, ובו המליצה העו"ס בין היתר כי יש לבחון את חלופת המשמורת המשותפת "בשלב מאוחר יותר אם וכאשר יצליחו להתגבר על המשבר, ויתמודדו עם מערכת יחסים מורכבת של שתי אמהות ואב [...]"; ביום 29.4.2018 הוגשה התייחסות נקודתית מטעם העו"ס לחלוקת זמני השהות בחגים; ובתסקיר האחרון, שהוגש ביום 1.7.2018, המליצה העו"ס בין היתר על חלוקת זמני השהות כך שהקטינים ילוננו אצל המשיב פעמיים במהלך השבוע ואחת לשבועיים בסוף השבוע (ובשבוע בו יהו אצל המשיב בסוף שבוע, ילוננו אצלו הקטינים במהלך השבוע פעם אחת), והוסבר כי "באמצעות חלוקה זו לא יוצר זמן ארוך בו הילדים לא יהיו עם האם בהתחשב בגילם הצעיר" (שם, עמ' 2). כן מונה מתאם הורי מטעם בית המשפט, פסיכולוגי קליני, שהגיש את התרשמותו ביום 26.2.2019 ונחקר לגביה ביום 24.5.2020. למען שלמות התמונה יצוין כי ביום 1.3.2018 דחה בית המשפט לענייני משפחה את בקשת המבקשת לצרף לתביעה את בת הזוג כבעל דין נחוץ ונדרש; וביום 21.7.2019 התקבלה בקשת המשיב להגשת תצהיר משלים וכן דו"ח חוקר מטעמו, שבמסגרתה טען כי המבקשת ובת הזוג העלימו ממנו ומבית

המשפט את העובדה שהן פרודות מזה זמן רב ואינן מתגוררות עוד יחד.

4. ביום 16.8.2020 קיבל בית המשפט לענייני משפחה בפתח תקווה (כב' השופטת מ' אליהו) את תביעת המשיב וקבע משמורת משותפת על הקטינים. תחילה דחה בית המשפט את טענת המבקשת כי על חלוקת זמני השהות לכלול גם את בת הזוג בתור אחת "משלוש הדמויות המשמעותיות" בחיי הקטינים, נוכח הקביעות בפסקי הדין בעניין מעמדה של בת הזוג שלפיהן אין לה מעמד חוקי ביחס לקטינים. עוד נקבע כי הזכויות היחידות שהוענקו לבת הזוג במסגרת ההסכם, שנוגעות למעורבות בקבלת החלטות בעניינם של הקטינים, נשללו שעה שאינה בזוגיות עם המבקשת מזה למעלה משנתיים. בסוגיית המשמורת הכריע בית המשפט כי משמורת משותפת היא החלופה העדיפה שעולה בקנה אחד עם טובת הקטינים. זאת, לאחר שמצא כי הצדדים הם הורים "אחראים, מטיבים ומסורים" (סעיף 92 לפסק הדין); כי התקשורת ביניהם ככלל טובה וכי המחלוקת המהותית היחידה נסובה סביב מקומה של בת הזוג בחיי הקטינים; וכי הדבר מתבקש נוכח זמני השהות הנרחבים ממילא שיש לקטינים עם המשיב, שהעתיק את מקום מגוריו כדי להתקרב למקום מגוריהם עם המבקשת. בית המשפט לא מצא לקבל את המלצות העו"ס, ומצא כי חרזה מתפקידה בכך ש"התנתה" את ההמלצה על משמורת משותפת בהכרה מצד המשיב בבת הזוג כהורה שלישית. עוד נקבע כי התנגדות המבקשת למשמורת משותפת נובעת רק מ"התעקשותה" להכרה בזכויותיה של בת הזוג, חרף קיומם של פסקי דין חלוטים בנושא, וכי לא הוכח, ואף לא נטען, לבעייתיות בתפקוד המשיב כהורה. לבסוף, בית המשפט חייב את המבקשת בהוצאות המשיב בסך 15,000 ש"ח, לאחר שמצא כי טענותיה "נעדרות בסיס משפטי" ומהוות "ניסיון לקעקע פסיקה ברורה של בית המשפט באשר למעמדה של בת הזוג לשעבר" (סעיף 140 לפסק הדין), וכן נוכח העובדה שהמבקשת הסתירה במסגרת ההליך את פרידתה מבת הזוג.

5. ביום 23.5.2021 דחה בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים ו' פלאוט, י' טויסטר-ישראלי וצ' ויצמן) את הערעור שהגישה המבקשת. בית המשפט סבר כי ניתן לדחות את הערעור לפי תקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (שהיו עוד בתוקף בעת הגשת הודעת הערעור, ביום 8.11.2020), אך מצא לפרט את נימוקיו. נקבע כי לא ניתן לקבל טענות שנוגעת למעמד בת הזוג, אף אם בבסיסן טובת הקטינים, נוכח הקביעות בפסקי הדין בעניין מעמדה של בת הזוג. לגופה של המחלוקת בין הצדדים, שוכנע בית המשפט כי קביעת משמורת משותפת היא חלופה ראויה שעולה בקנה אחד עם טובת הקטינים. כך, נמצא כי "הדברים עולים באופן ברור מתוך קביעות הגורמים המקצועיים באשר ליכולתם ההורית הטובה של כל אחד מההורים" (שם, סעיף 19); כי אין להלין על סטיית בית משפט קמא מהמלצות העו"ס, נוכח העובדה שהתסקיר שדן בשאלת המשמורת הוגש בשלב מוקדם ומשנמצא שהמלצות העו"ס התבססו על הנחות שגויות בנוגע לזכויות בת הזוג; כי קביעת משמורת לאחד הצדדים רק תגביר את המחלוקות ביניהם "ותביא להרעה של ממש במצבם של הקטינים" (שם, סעיף 20); וכי בניגוד לנטען, בנסיבות המקרה לא היה מקום להפעיל את חזקת הגיל הרך. בית המשפט עמד על כך שקביעת משמורת משותפת לא פוגעת בטובת הקטינים, וזאת מאחר שבפועל הם נפגשים עם בת הזוג לשעבר במסגרת הזמן שנקבעה כזמן השהות של המבקשת עמם. לבסוף, בית המשפט חייב את המבקשת בהוצאות המשיב בסך של 20,000 ש"ח.

6. מכאן הבקשה שלפניי. המבקשת טוענת כי מדובר ב"מקרה מתאים לדיון מחודש" בשאלת קביעת זמני שהות מקום שבו לצד ההורים הביולוגיים, לקטינים קשר עם "הורה פסיכולוגי", שאלה שמתעוררת כנטען ביתר שאת כאשר מדובר במשפחות להט"ביות. בנסיבות המקרה נטען כי בית המשפט סטה מהכללים המנחים לקביעת טובת הקטינים. כך, נטען כי בית המשפט שגה בדחותו את המלצות העו"ס מבלי שנערכה חוות דעת עדכנית שמלמדת על שינוי בנסיבות שמצדיק מעבר למשמורת משותפת; בקביעתו כי אין להחיל את חזקת גיל הרך בנסיבות המקרה, בניגוד

לפסיקת בית משפט זה; ובהתעלמו מכך שטובת הקטינים כוללת קשר עם "אדם משמעותי", כבת הזוג לשעבר. בהקשר האחרון נטען כי היה מקום להורות על מינוי מומחה על מנת להכריע אם טובת הקטינים מחייבת קשר עם בת הזוג. כן נטען כי בניגוד לקביעותיהן של הערכאות הקודמות, המבקשת אינה טוענת להכרה ב"הורות משולשת", אלא להסדר משמורת שיאפשר לה 4 ימים בשבוע עם הקטינים (מתוכם יום אחד בו יהיו עם בת הזוג). כמו כן טוענת המבקשת כי חויבה בהוצאות גבוהות ביותר ביחס לתיקי משמורת, וזאת על אף שהציעה לפנות לגישור טיפולי והתנהלה בהגינות בתום לב לאורך ההליך.

7. לאחר שעיינתי בבקשה ובצרופותיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן בצמצום, כאשר מתעוררת שאלה עקרונית כללית החורגת מעניינם של הצדדים הישירים להליך או מקום שבו הימנעות ממתן רשות כאמור תגרום למבקש עיוות דין חמור (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123, 128 (1982); בע"מ 4596/21 פלונית נ' פלוני, פסקה 5 (14.7.2021); בע"מ 8081/20 פלוני נ' פלונית, פסקה 5 (7.2.2021)). השגות המבקשת יישומיות באופיין ומכוונות בעיקרן להכרעת בית המשפט לענייני משפחה בנוגע לחלוקת זמני השהות בין המבקשת לבין המשיב. בית המשפט יישם בנסיבות המקרה דנן את עקרון טובת הילד ומצא להורות על משמורת משותפת, וזאת גם בשים לב לקשר של הקטינים עם בת הזוג. הכרעות יישומיות אלו, כמו גם סטיית בית המשפט לענייני משפחה מהתסקיר, לא מצדיקות מתן רשות לערער בגלגול שלישי (בע"מ 4596/21 פלונית נ' פלוני, פסקה 5 (14.7.2021); בע"מ 2483/21 פלונית נ' פלוני, פסקה 5 (19.5.2021); בע"מ 2127/21 פלוני נ' פלונית, פסקה 5 (6.5.2021)). אשר לשאלה העקרונית לה טוענת המבקשת – בדבר זמני השהות של הורה שלישי – הרי שאף אם אניח כי נסיבות המקרה דנן עשויות לעורר שאלה כאמור, היא קשורה בעיקרה לפסקי הדין בעניין מעמדה של בת הזוג, שהם פסקי דין חלוטים שבעניינם לא הוגשה בקשת רשות לערער (בנפרד מהאמור, ראו בהקשר זה: בע"מ 821/21 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (10.5.2021); בע"מ 3518/18 היועץ המשפטי

לממשלה נ' פלוני (3.2.2020), בפסק דין זה עתיד להתקיים דיון נוסף: דנ"א 1297/20 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (13.4.2021)). משאלה הם פני הדברים, לא מצאתי ליתן רשות לערער גם בשאלה זו. לבסוף, אף טענות המבקשת לעניין גובה ההוצאות לא מקימות עילה למתן רשות לערער, בהינתן אמת המידה המצמצמת לפיה ככלל ערכאת הערעור לא תטה להתערב בפסיקת הוצאות, לא כל שכן ב"גלגול שלישי" (בע"מ 8082/20 פלוני נ' פלוני, פסקה 6 (16.2.2021); בע"מ 5872/18 פלוני נ' פלוני, פסקה 5 (9.8.2018)).

הבקשה נדחית אפוא. משלא התבקשה תשובה, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ה' בחשון התשפ"ב (11.10.2021).

שׁוֹפֵט

מרכז מידע, טל' 077-2703333 *3852; אתר אינטרנט, <https://supreme.court.gov.il> נצ 21044340_M08.docx